

NĂM THỨ BA.—số 110

JEUDI 27 MARS 1919

LE COURRIER DE L'OUEST

(EDITION EN QUOC-NGU')

AN HÀ NHƯT BÁO

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, Cantho

TỔNG LÝ: TRẦN-DẶC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỲ-XƯƠNG

GIÁ BÁN NHƯT TRÌNH

TRONG CÓI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỦ QUỐC NGŨ	
TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỒI SỐ.....	0. 15

BỘN CHỦ LANGSA

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2, 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANG SA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4, 50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhứt trình xin viết thư
cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhứt trình thi kè từ đầu tháng bay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho.—Imp. de l'Ouest

AN HÀ NHỰT BÁO

Cac nhà Annam

Hay nhớ khi mua thuốc mà uống cho đỡ mạnh giòi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, nhưng kẻ úy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sanh, tại dãng CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lâm, vì bán ròng những thuốc nhứt hạng, không hề làm sao đổi bao giờ. Lại giá bán thì cũng nơi, không khi nào thấy người Annam tới mua mà bán mất hơn người Tây đầu.

NHỮNG THUỐC THANH HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bồ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người đau bả cõi thai dùng thì con minh sanh ra có da thịt và mạnh giòi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trữ bệnh nha phiến rất mau và không có pha đau

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG
và nhiều hiệu có danh tiếng dầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE
DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa đỡ các chứng bệnh ho, lao tồn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đà kè tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG vốn dặng 60.000

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tặc một đều là tại Saigon có món chi, thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm ròng bằng nước miếu.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khi trả tiền trước.

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có bán hộp đê đựng đồ cho học trò dùng kêu là PLUMIER; trong hộp úy có:

1 cây viết chì đen, thứ tốt

1 cây viết chì dầu xanh, dầu đỏ

1 cây viết mực có gầm ngồi viết

Giá mỗi hộp là .... 0\$40

Tiền gởi phụ thêm. 0\$10

Cũng có bán các món khác nữa, giá rẻ
lắm, xin viết thư thương nghị.

Kinh cáo

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Sự minh chánh Mẫu-quốc, lòng trung trực người Nam.	7.— Cùng là khách trú nứa
2.— Toán thành hội mua bán lúa.	8.— Trach giao
3.— Về việc tàu, ghe, xuồng thông thương trong kinh rạch Cầu-ké (Cần-thơ)	9.— Nghĩ mà buồn
4.— Vô tuyến điện tin thành Lyon.	10.— Cách trừ ruồi
5.— Hồi tin	11.— Thi tập
6.— Phú bần tranh luận	12.— Nam-kỳ Thời sự Giá-bạc, Giá-lúa

Sự minh chánh Mẫu-quốc lòng trung trực người Nam

De la Cochinchine Libérale,

Việc giải giáp đã tân biệt xa rồi, bây giờ mới tố bày sự tổn phí phải dùng, mà giúp mọi sự khốn khó, bởi gốc ấy mà ra. Hội Nghị Viện (Chambre des Députés) mới nghị định cho mỗi người lính, trữ hồi hành 250 quan (theo bạc 1 fr. 50 được 55 \$); cộng chung phần hao phí là 1 cai 696 triệu quan (1 milliard 696 millions). Còn phần chấn circa người tàn tật, và vợ con những kẻ tử trận, mỗi năm hơn 2 cai (2 milliards).

Bởi số tiền ấy nhiều quá, nên hội Nghị Viện không nhằm lời ông Ernest Outrey xin phân tiền bồi cơ ấy, cho lính thuộc địa, đồng hương như lính Langsa. Sông quan thương bộ, M. Simon, hứa sẽ cho theo thê lệ nghị định sau.

Dẫu ông Nghị Viện Outrey xin mà chẳng đặc lợi, song chúng ta cũng hết

lòng cảm ơn, vì đã chiến cố đến người quê hương ta.

Phải chi Nhà-nước Pháp-quốc dành lòng cho lính Annam ăn y số tiên như lính Langsa, thì chúng ta sẽ đăng sư vui mừng trọn.

Dẫu chẳng dạng thông thạo và tri huệ bằng mặc dầu song ra giúp nước cũng tận tình, hén mì h trong cưa hồn chiến mà giúp quê hương. Nên chúng ta trông cậy Nhà-nước sẽ doái lại, mà cho lính Annam khỏi bớt phần lương lính trừ bối để mà chí dộ trong lúc mới về cố hương.

Lâu nỗi, sẽ bái bình sĩ cho và lạc nghiệp, lungay đây, có lính 3e Bataillon Indochinois sẽ về vùi ta. Vậy Nhà-nước, bên Bộ và bên Bình, cùng các bộ giúp về kè chính chiến sẽ lo sắp đặt, mà tiếp rước cho xứng đáng công lao những kẻ đã phục sự việc tráng trận này. Rước sang trọng thể ấy ta thậm phái, song lo việc bài quán cho đang ích lợi chúng, cho các hàng trong nước, thì mới gọi là toàn hảo.

Chúng ta tưởng Nhà-nước chẳng nêu ra mồn rồng rắc trong việc ấy. Làm sao cho có sự anh hùng bá, trong sự ra an, thì mưu xung đột.

—Vậy Nhà-nước là tài oanh liệt nghệ mưu, dũng dũng thư học cuộc nổ súng;

—Và đã sẵn sàng diệu trắc, dũng cho những binh sĩ kinh đán đã làm ruộng.

Dân tộc ta lào lào như vậy, song ta phải biến sự anh hùng vậy ta lào chẳng có tuệ mà cho lào-phe tinh hết thay được hưởng, vì lẽ đồng quỷ, nên phải lừa nhau để tinh nghệ và nỗ lực người công nghiệp nhiều—Song ta tưởng tiễn cho lào, bù tra bồi, thì át sẽ cho mọi người được như hết. Nurt là vợ con những kẻ tinh tuẫn, cũng kẻ tàn tật, thì sao quoc-gia của ta phải ban lương cho nó dù bỗ khóc.

Ta kẽ mồi đều trớn này, ta nhường việc Nhà-nước phải làm, cũng nhường cho Nhà-nước nêu, ban cho linh thiêng địa

tôn phan, chưng kẽ sang bên xứ Langsa mới vỗ cùi, phải hối ra dặng ai nấy tuy theo lào mà cùi, thì trong quắc xia mới an nhàn thời thạnh. Nếu làm thành việc ấy, để sau ai làm lỗi, át là kẽ ấy trả h thám, sao kẽ biết biện bạch được cùi, tò hay.

Vậy nhường ai trời què hơng ta, di chính chấn mới, về Đông-Dương, hảy xét cho biết sự thật minh, và hiểu sự gì làm dược, cũng kẽo rằng sự hứu đố, độ vira phải, trong đều minh xin, thì ta đều làm cho đặc lời mà chờ.

Trong cuộc quắc-gia, cũng trong cuộc trại-gia, muốn cho thịnh lợi, thì phải chí công-lâm ngày. Muốn cho nước nhà cần ngày càng thịnh, thì mọi người, phải can-đóng cho tận lực mà làm phận sự minh. Nếu mọi ai trời tướng dã ra công-zuip nước, thì Mẫu-quốc phải hành mìn lo hết, như Hạng-Thiên, tướng vây át có giỗ sai lầm. Thắng là Nhà-nước, có đủ chỗ làm việc, phòng để cho hết

thầy mọi người dược.

Vậy những kẻ ấy, phải dò tài năng của mình, hoặc cứ nghệ tinh xảo, hoặc bời thấy nhiều việc thông thạo hơn, mà cứ nashé cù minh huở xưa mà làm, hay là tay nghề nài, tùy theo sự thông thạo mình đã học thêm; làm như vậy mới gọi là hay, mới khởi thất lật.

Nhưng thơ và tinh mò, cùng những binh sĩ chính chiến, đã đánh dẹp kẻ nghịch thù nước Langsa, cũng là nghịch thù nước ta, thì dã ra công giúp nước trong việc đại khái rồi. Bây giờ muốn cho què hơng riêng ta, dũng phản ich nứa, thì hãy tố lòn ài nòi sự công chánh sự siêng nài ta, và nghệ nghiệp riêng dã họe đổi.

Lại sự thứ tự chung trong Nhà-nước, và thứ tự riêng của mọi người, là đều cần kiếp hơn hết trong nước. Ai nấy giữ việc này, hởi là cùi nết minh hòa hảo thì là giúp cao xứng Đông-Dương thạnh lợi càng ngày càng thêm. Và lại các quan trấn nhậm xứ này đương thời, tõ ra tòi gãy tro, cũng ở rộng rãi cùng nước ta làm, muonda cho ta được vân minh và thạnh lợi càng thêm luôn. Nếu có sao ra đều chí hồn độn, bởi lời nói hay là việc làm, át là ta phá việc tấn công mà chờ.

Nước Langsa là đại quốc quang đế, cũng là chí khí hào cường hơn các nước thế gian. Dân Allemands mới thấy rõ bảy giờ đây. Nhường quân nguy dâng bên xứ thuộc địa Maroc, Algérie, Madagascar, cũng trong Đông-Dương ta, thì dã phải tra lự dê rân hận thê.

Ngày nay ta cất lienz lên dây, ta lienz người đồng bang, xin tò bay cho những kẻ dã di chinh chấn mới vè, dã lập công toàn hồn bết, và cho một ít người trong lòng dã thủ sự bất bình nhớ mọi ơn nghĩa nước Langsa đã làm trong xứ này lồng biển từ, cùng sự minh chánh, dã

phù vị kẽ yếu đuối, bị biệp dập. Xic nhắc lại cho rõ, nếu để cho lòng Quốc-pháp hiến từ, nhin nhục quá mực, át sẽ sao sụp hả, cùu rất nén kinh khủng.

Nên hết thay Anoam ta hãy bắt lò g giúp què hơng minh, làm cho càng ngày càng tinh, là vung phue cùng yêu mến Mẫu-quốc.

(RÚT DỊCH TRONG NHỰT TRÌNH COCHINCHINE LIBÉRALE)

Ba h-vân-Tram

Toán thành hội mua bán lúa

Trong xứ Nam-kỳ ta, từ xưa nay những nhà danh-gia-phú-quí, thì phần nhiều nhờ ruộng lúa; mà xétra việc buô lợt trong hột lúa, thì chưa phái ta được hưởng cho dù mươi pháo tron-vẹn vậy. Vì bằng mà ta được hưởng cho dù mươi pháo tron-vẹn, thì trong xứ Nam-kỳ ta lại càng nhiều nhà danh-gia-phú-quí hơn nứa.

Cứ theo chò sién kiến của tôi bản trong kỳ báo trước (An Hà số 108) Bài phong triển nhà máy xay gạo có một đoạn như vầy: «Xét lại hột lúa khổ sở cùa con nhà nông ta, lúc bấy giờ thử đem ra mà tính việc lợi hại, thì là cùng biết đương nào? Một năm mười hai tháng, thức khuya dậy sớm ăn tuyệt nǎm sương mà làm đặng, thất chí có emột mùa, nếu trừ tiền nhơn công ra, như là cấy, phát, gặt, đập cho rồi thời cùng người làm ruộng, một năm dài dâng dâng có lời gì ở đâu? Lại thêm em một nỗi cùi hồn mà bán ra, cũng còn bị cùn gian, đong lão, giá thấp giá cao nứa. Kể từ ngày ta bán lúa ta qua tay Ghêc, từ Lue-tinh chờ tới Saigon, thì cùng nó lời một lần thứ nhất, cùm một

ba cát, cho tới năm cát. Còn ở

cùi Chợlơn xay ra gạo trắng, thì chúng nó lại lời một lần thứ nhì, cùm một ta lời từ năm cát cho tới sáu cát (dày là cùi những việc mì h thấy tẩm thường ở trước mài, chờ việc buôn bán lúa ektong phái lời từ ba bốn cát trong một ta vây). Cùi xay giả trắng ra rồi, bán cho tàu ngoài quze, thì chúng nó lại lời một lần thứ ba, ôi! dặng mua họ cùng etin, mà thất mua họ cùng chia với mình vây cù.

Nay có ông Nguyễn-vân-Tử là người ở làng Hậu-thanh (Cantho) để xưởng ra một hột buôn bán lúa, thiệt là thích-hiệp cho ngày nay làm. Ông định số vốn là mươi ngàn ta (lúa) phân ra mà kèo hòn, cùm mỗi pháo là năm chục ta làm giới hạn. Song ai muốn vào buôn mày pháo, thì cứ chiểu theo đó mà tính.

Thiết-tuong trong xứ Nam-kỳ ta hơn ba triệu người, mà sảng long nhiệt thành như ông Nguyễn-vân-Tử vậy chừng bai ba trăm người (tức là dặng bai ba trăm cái hột mua bán lúa lớn) thì đám Khách trù kia cũng khó lòng mà chia cho dặng chò lợi ích với ta lúc bấy giờ được. Biển ấy là điều rất hành phước cho Xã-hội ngày sau nay làm, nhưng cũng e không khôi những người du di, kè tinh tối, người lại bần lui rắng: Ta là người thiểu, một năm tới tôi, chỉ mong có ba hột lúa mà thôi, bê thâu góp được ít nhiêu gi, thì cũng phải bán mài bán rẻ mà cùn dòng trong việc nhà, cho có đầu mà hùng hiệp. Và lại hùn một pháo ít ỏi, nhỏ mọn thì cũng không chắc mà gờ được một cái nghèo to, thê là người thiêu do.

Còn người đe lài cùi rắng: Ta là người da, lùa theo ta ta no ở trong tuy ta, quyền hành tại nơi trong tuy ta định, mặc thị ta bán cho, ôi! rẽ nà, ta ai để đò mà cho già, thiên hạ bán già cao thì ta cũng đrc gá nay; sợ gì mà phâ

bùn hiệp cho nhọc lòng, nay đi tinh sò, mai lại nhảm hôi, còn như ta muốn buôn bán lúa, tài ta lại sảng lúa của ta, lời ta dặc hường, không cần phải chia với ai, dầu mà có lỗ ghi ta cũng một mình chịu mà thôi. Nếu nói như vậy, thì người đe cũng không phải cần gì là vào bùn, còn người thiều cũng không phải cần gì mà vào bùn nữa. Thế thì bùn hiệp mà có lợi ích thế nào? còn không bùn thì phải bị thiệt hại thế nào? ta phải giải quyết cái áu hổ nà hì ấy cho rõ ràng mới dũng....

Nay tôi nói đây là cung trộm một phần ý kiến của người dỗ-g hàng, hay có cái tình dù dại như vậy hoài, cho nên à mà xướng ra những việc gì, tôi lấy làm lẩn thành tựu lầm. Chớ tôi cũng không phải là hội viên trong hội ấy, hay là rao giùm cho hội ấy, vì nghĩ hội này cũng là hữu ích với người đồng bang ta, tôi tuy không có bùn hiệp vào đó; chớ cũng là có cái trách nhiệm trong xã-hội vậy.

(vị hoảng)

Huỳnh-khoa-Phong

Về việc tàu, ghe, xuồng thông thương trong kinh và rạch Cầu-kè (Cáño)

Quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ mới ban hành lời nghị ngày 17 mars 1919 về việc tàu, thuyền thông thương thủy đạo trong kinh và rạch Cầu-kè. Bên quan xin dịch lời nghị ấy ra đây cho khán quan trường lâm; như, là mấy vị có tàu, thuyền lai ván trong kinh rạch Cầu-kè, xin hãy do lấy lời nghị dưới đây át khỏi lâm khôi sai.....

NGHỊ ĐỊNH

ĐIỀU THỦ SÁU—Sư thông thương thủy đạo trong kinh và rạch Cầu-kè, nghĩa là từ đầu kinh giáp rạch Bon-Bót và đến Cầu-kè chỗ tàu dạo, thi phải tuân y hạng lệ định sau này:

ĐIỀU THỦ HAI—Cấm nhặc ghe xuồng chằng dặng chạy buồm trong kinh rạch nói đó; còn tàu máy có dòng ghe theo, ghe kéo bằng giày hoặc là chèo thi dặng phép di thông thả.

ĐIỀU THỦ BA—Cấm nhặc tàu và ghe chằng dặng đậu, neo hoặc là buộc dời trong kinh và rạch Cầu-kè.

ĐIỀU THỦ TƯ—Cấm chẵng dặng bỏ theo thủy đạo thông thương như là mỏ-neo, đồ cuộn dùng di ghe (buồm, dổi, v.v..) đồ trời tấp và bờ cũng là vật gì khác... Các người cai quản tàu, hoặc là chủ ghe nếu không tuân theo điều lệ này hì có xảy ra việc chi hư hại về sau, thi phải bị phân trách cứ.

ĐIỀU THỦ NĂM—Cấm 2 chiếc tàu đang chạy một dèo với nhau chẵng dặng chen lấn nhau mà qua mặt, chiếc thứ nhì phải chạy cách xa chiếc thứ nhất ít nữa là 200 thước, dặng có thể mà tránh đều tai hại.

Khi nào tàu đang chạy, thình lình ruồi bị hư chở nào đó, thi đậu sát vò bờ mà sửa và phải để đường nước thông thương cho tiện cho các tàu ghe khác đi.

ĐIỀU THỦ SÁU—Khi nào 2 chiếc tàu ở 2 bờ đi lại, nếu còn chừng 100 thước nữa tiếp nhau, thi 2 chiếc phải chạy chậm chậm, chiếc nào đi nước ngược phải ngừng lại đưa bờ, chừng chiếc kia chạy qua khỏi nó rồi, thi nó sẽ chạy nữa.

ĐIỀU THỦ BÁY—Những sư trái phạm lời nghị này thi sẽ phạt tội nỗi. Tha-sơ.

ĐIỀU THỦ TÁM—Quan cảnh Bác-vật địa-phận Nam-kỳ và quan Tham-biện lịnh

Cáño, mỗi ông tùy theo ý bản sự, hành thi hành lời nghị này.

Saigon le 17 mars 1919

ký tên: Maspéro

Võ tuyên diễn tin thành Lyon

CUỘC NGHỊ HÒA

Ngày 12 Mars 1919

Thượng nghị viện của các nước Đồng Minh nhóm ngày thứ hai tuần rồi tính rằng chư Liệt Cường định cử các Phái viên đăng bàn luận trong Hội Lý-Tai và trong Hội Phụ tá.

Thượng nghị viện lại xem xét các điều trong chương trình của Đại-Thống Soái Foch buộc Đức-quốc và việc chuyên chế binh nhưng trong lướt như sau này:

ĐIỀU THỦ NHỨT—Khi nào Đức quốc tới kỳ diễn lính, thi phải kêu dân tình nguyện mà thôi.

ĐIỀU THỦ HAI—Số binh của Đức-quốc hạn chằng dặng quá một trăm ngàn người.

ĐIỀU THỦ BA—Số quân vò thi định vira dù dùng mà điều khiển số quân lính đó mà thôi.

ĐIỀU THỦ TƯ—Súng ống thuộc dạn thi bạo dẽ cho đủ dùng với số binh trong nước và các lồng súng không dể gie phép làm cho rộng lớn.

ĐIỀU THỦ NĂM—Các khoản định trên đây có Phái viên của các nước Đồng minh ở tại Đức quốc kiểm soát.

ĐIỀU THỦ SÁU—Cấm nhặc số Công-nhệ của Đức chằng dặng làm khí ngột và làm xe hơi có tri súng Đại-bác.

Hì tín

Mới tiếp dặng tin mừng của, ngọc-hữu Nguyễn-quang-Còn diện chú tại Tan-quení Cáño, lại là một vị trợ-bút của An-hà Nhứt-báo cho hay rằng: chính thất của người đã trồ sanh trong đêm 20 mars 1919 lúc 11 giờ khuya, một gái rất phuơng phi, đê mỹ danh là Nguyễn-ngoé-Tri.

Vội và tạm dỗi hàng trước xin thay mặt cho Bảo-quản An-Hà và phản riêng của tôi tò long mừng cho ngọc-hữu Nguyễn-quang-Còn gia đình hạnh phước, san chúc cho lính tàu và trẻ mèo sanh dặng an vui hàng bứa.

Phạm-bà-Dai
Rédacteur d'An-Hà Nhứt-Báo

Phú bản tranh luận

Cung tỏa vira trên quai zin, phuơng đồng khêu tì đèn trang. Thủ đồng hồn hồn thẳng, liệt ngọc mời vải ô g khach. Bàn luận kim thưa; cỗ tinh; vui say trên thành thi thần, tám khe-kutuong trời khúc hinh vân, thi ồ-phi ngâm cau bách tuyết. Nhắc dẫu nước Hồ nước Việt, sang qua dời Hòn dời Đường, kẽ khéo giàu họ Tiачh họ Vương, nử ười kiến giỏi ống Y ống Lử. Làm thinh ngõi nghe thử, coi tranh luận thế nào; một chử khố một chử giao, biết là si quậy phải.

Bản rằng:— Nước bạc non xanh thoại chí mờ trên gánh dưới bần.

Pau rằng:— Lâu soi các tià phi rồng to lên vòng xuồng dù.

Bản:— Chi quân từ hàng ngày hàng

dù, nó cũng lêu dò nồng ngắt sương.
Phú: — Sire phú ông mỗi việc mỗi dư, vắng với gầm che trời lở đất.

Bản: — Dêm nâm canh vặt vặt, nâm ngũ lục đạo tặc chẳng xông pha.

Phú: — Đường ngàn dặm xa xa, ngồi dựa ngửa thân hăng hăng lui tới.

Bản: — Bụng không tham danh lợi, vai thầm thay cuộn ngửa cày nghiên.

Phú: — Lòng sợ nỗi cơ hăng, mừng nay đặng nhà ngang đầy đọc.

Bản: — Hết kỳ khoai, tới mùa bắp, có nỗi nào ăn nỗi nấy; nỗi lo chỉ ai giận ai hờn.

Phú: — Thủ lúa ruộng, gop bạc vường, đầy vựa trước dù vựa sau; cũng có hiềm kẽ bưng kẽ bợ.

(Sau sẽ tiếp theo)
(Caitho) Cú lao máy:
Lương-văn-Thông

Cũng là Khách trú nữa

Khách-trú/xưa nay hiếp đồng-bang muôn việc, Qui-vị cũng chẳng hiểu lầm rồi, chẳng cần kẻ đồng-dài vô ích. Đây tôi xin thuật một việc nhỏ mọn này, cho khán quan nghĩ coi có trắc cũng chẳng?

Số là: Cách ít ngày rày đây, tôi đi Phước-long viếng băng-hữu, (Chợ Phước-long này, về quận Gò-quan, thuộc hạt Rạch-giá) khi đi thì tôi đi chiếc tàu tây hiệu là «Cigne» tàu này có tàu (Commissaire) là người Annam, ông có nây vui vẻ từ tết lâm.

Khi tôi lại Phước-long, ở ba ngày? bèn xuống tàu khách trú qua Trà-ban.

Khi tôi lại mua giấy tàu thì người bán giấy nói là 8 cái rưỡi, tôi liền đưa 1 đồng cho nó thối lại nó thối lại có 1 cái bạc với 4 đồng sú mà thôi; tôi hỏi vì sao vậy; Nó nói có 5 chiêm đưa ra thì thôi băng không thì nó thối 1 cái tư, chứ không thối dù, vì sao it lắm.

Tôi nghĩ: vì 1, 2 đồng sú, chẳng muốn cái lầy làm chi cho om sòm, nhưng mà ngồi nghỉ một hồi, xót xa cho đồng-ban quá đỗi! Qui ông nghĩ kỹ mà coi: Nếu 1 người nó trước một chiêm, mà 1 ngàn người, có phải là nó thật hổng 10 đồng bạc hay không? Còn tháng nầy, tàu mồi thuyền, người ta di chật cứng như ném mà nó làm như vậy, thì nó kiếm một phần lợi vồ cớ đó biết bao nhiêu mà kè

Chiếc tàu nầy, hiệu là «Sanh-Lợi» tàu đá nhô, mà nó cả mồ, chưa bộ hành dây nhóc, khi tôi xuống tàu, phải đứng trót cả giờ; đã không có ghế mướn mà nằm, mà lại chẳng có chỗ nào ngồi đỡ 1 chút mà nghĩ chør, mới là tệ cho chør!

Còn mỗi khi tàu ghé, bộ hành lèu xuống lôa xộn, tàu lắc bén nảy, nghiêng bèn nọ, lui dưới tàu nó rẩy om «tiêu» ó thiệt là khó chịu vồ cùng!

Vậy tôi cứ xin chư vị bộ hiếu, từ nay về sau, ai có đi miệt đở, nên lựa chuyến tàu tây mà đi, chớ đi tàu khách trú, nó coi chẳng ra gì, mà lại có khi chết chìm nữa.

Vì là: Sông «Cái-còn» thường kêu sóng gió lớn, con tàu thì nhỏ, mà máy cậu China bay cả mồ, chờ bộ hiếu rất khâm rủi gặp 1 trận sóng to, chỉ cho khỏi, gởi xuong sông cả.

Còn đi tàu tây, có tàu đà từ tết mà tàu lại rộng rái hơn, bạn bè dưới tàu cũng biết lè ngòi, nói nồng thưa dạ, êm-ái đê thương.

Tề-sí, Lê-Mai, Tràluộc

P. S.— Tôi rất tiếc thay! Chẳng rõ đặng quý danh ông Gó tàu mà dăng vào đây, cho khán quan biết, người ở từ tết với hành khách quá chừng; Ông thấy tôi buồn, xem sách cho tiêu khiển, ông liền cho tôi mượn một cuốn sú «Công thần» mà xem, đều kỵ lối cảm ơn ông hết súp.

Trạch giao

Làm n'ười luối còn niên thiếu, nương theo cha mẹ kẽm chẽ bảo khuyên, vào trường nhờ thầy dạy dỗ, đến khi trưởng thành có tư gia nghiệp, có người bay chơi cùng chúng bạn, đầu cho gia đình có trang liệc phu, cũng nang giải nang phân nhiều lời sơ mịch ý chồng, già dạo vơ tự nơi dân ông thông thả.

Thoán trong đoàn băng hưu, đều là hào ý lương tâm noi gươong thanh không mày sai lầm, sở kiến sở hành chẳng hề xao đổi, có phái, nướt có nguồn, cây có cội, làm sao lanh trạc tâm thanh, nếu có thâm ác cũng có danh, thâm danh đó nỡ minh mà có, làm sao ta người hiền ngò, làm sao dâng bợe trương phu, bịa phản tà chánh trí ngu, thì danh phận chẳng nhiều lungit.

Tường thấy có người già giảo, thườn còn nương náo huyền thoại, tánh tình thuần hậu khâm cao, liên sỹ trang hòa mội mực, chẳng biêt ý nào, vô nhân lực kết bạn với tài phu, làm cảnh rồi biến dâ hóa ngu, gần kề quay quen lán theo thói tệ, chừng ấy, chẳng ngại ngùng quang hè, dẫu ai chè cợt cũng trối thấy, có tiền thì bợ đỡ như tớ với thấy, rủ nhà phiến, bạc bài, cùng tôi thành Jaa tài lắc, tuy là chơi ác, buổi hồn mê tri huệ cũng khôn ngira, biết bao nứu kế lọc lừa, chừng lung túi ván heo, bọa lừa nhục chi giao xa lanh, còn chi là thẳng cảnh, còn chi túc tú trả tam, còn chi ná hùng cao dám, rồi cuộc ngắn thay doi mị.

Cho nên kiết bằng tu thẳng kỵ, trước chọn bạn hưa mịnh, hơn là hưa ý từ công binh, gặp lừa phải thi xuối, thấy quấy giải khuyên chừa bỏ, mới mồi lời ngay cặng lồ, hoạn nang tương phò lâm cảnh gợn tanh túp đở.

Bạn thành niên ôi, gươong tênhau tiễn lâm lở, sự rõ ràng tớ chẳng ngoa ngôn, trại xem thành thị hương thòn, tiễn xa

ký phục tiếng đồng vang tai chờ tương, chơi với tiêu nhưa xô họ, nhiễm quấy rối bụi hoai thảo danh, trong ngôn lô tẩm chiết thánh, dẫu ai chè zbet cũng đánh cam lanh, miễn cho đời hốt lão lâm nóm na siê g lận quốc âu nỗi hối.

Hè là:

Kết bạn sớm tua xét néi rảnh
Làm sao cho khỏi hổ thẹn danh,
Lọc lừa xa lanh đoàn vỗ là,
Chọn dẹp xin gân bạn trại tranh.
Ước dặng biểu trung an thừa phản,
Vẹn niêm cao trung mới trung danh,
Trước sau chờ đê lời phi toj.
Vậy mới làm người chẳng nỗi sỉ h.

Sô trang, Xuân-hoa
Huỳnh-trung-Nghia

Nghĩ mà buồn...!...!

Hôm nay có ý trùng coi ông Huỳnh-kim-Piong có chí xe đều chí xe chí lương cho con hát Annam không? May thay, hôm qua trè nhà dì rọc về cầm từ Ao-Hà số 109 trao cho tôi coi, cap bài «Lời bài về việc hát bài Annam» cũng là của ông Huỳnh-kim-Piong viết. Mừng... chả chuyện này à... bì cách cái lương cho bài hát bài Annam dày... hờ gi... Đẹ... đẹ... đẹ... từ đầu chí đuôi, cái lương thi không thấy... hao biếm thêm bùi cò... Nghĩ mà buồn...! Buồn rồi nể lại khó dàn long, nên mượn bút tờ dòi lối hàn dập sòng Huỳnh-tiền-Sauh.

Lời Huỳnh-tiền-Sauh nói cái lương... Sao không chí cách cái lương thi làm sao cho lục châu khát quan công nhàn. Cũng cứ chè đê sách vở truyện sú vú của Tào hoài, thế khi ông giết sách vở truyện sú dò lâm phải không? Hại thay! Tôi nghĩ cũng nực cười, tôi lại bắt cho ông, nên lúc bấy giờ ông chẳng có quyền cao lộc cá thì là sinh bắt ngô kỵ thời

đó... chờ có cái tánh như ông vậy nếu
sanh dũng dời nhà Tầu làm tôi với vua
Thùy-Đông chắc là khá lâm đà... Ay là
quân thân đồng sứ bảo.

Huỳnh-Sinh ôi! chờ chỉ ngại chè
hát bài làm tuồng sai sót, hát đỡ, và lè
nghỉa, quân thân phụ từ tương tiếp
chẳng đóng mực... v...v... Tôi chẳng
dám hỏi. Cái này ngài bao biển cái điệu
cái lối, nhưng là: xem thơ thì nào 3, 4
cái day bên nay, trả bên kia, trảng trảng
dù cách, di xe tài lấy vài quẩn lại gọi
là long xa, di thuyền thì vài cây dầm
bơi bơi mà gọi là long thuyền, vẫn...
vẫn... Tôi chẳng phục lời này chúc nào
cả. Hát xướng đâu nước nào cũng có
cái điệu riêng cả thảy. Hát thi múa có bộ
cố tịch xem mới dặng, ông biếu phải
dưng trần hay là làm như người ở
ngoài, vậy ai gọi là hát múa? Kìa, ông
sánh với hát bài Âu, Mỹ hai cái đó khác
với xứ ta một mươi một ba mà có chỗ
cùng phải giống vậy. Hát bài Âu, Mỹ
cũng múa hát: mình uống qua uống lại,
lúc danse lúc kêu là nhảy dầm» ông
cung thấy chó....! như vậy ông
cung chê nữa sao? Ông thấy trong hát
bóng (Cinéma) diễn có theo cõi, hát kiêm
theo kiêm, non sông rồng buổi in như
tat.... ông trách hát bài Annam
ta sao không làm dặng như vậy. Chẳng
phải dễ ông ơi! Phải tốn kém nhiêu lầm
mời dặng! Nganh lại Nam-kỳ ta từ hồi
nào đến giờ đã có ai chịu tốn kém mà
lập dặng chưa? Ông chờ với trách....!

Ông nói cái lương mà ông không chỉ
cách thức cái lương, cứ nhạo bao chê
bại hoài, ấy là không dạy mà nhiệt
trước e người chẳng phue đó.

Sadee; Trần-kim-Trọng

Cách trừ ruồi

Xét cái thằng con ruồi thật là dơ dáy
vô cùng, mấy cái chọn nó có thể đem
theo cả ngàn muôn giống tổ vi chí trùng.

— Cho nên bèn Thái-Tây người ta,
không sợ, không gớm con gì hơn là con
ruồi.— Thật tạo vật sanh loại này không
ích chi cho đời cá! Bên Huê-kỳ người
ta lo giết ruồi quá hơa giết quân nghịch,
vậy nên mới gọi là đánh giặc với ruồi—

Ruồi dung dâu đậu dò, bởi nó mà
sanh ra chứng bệnh ôn-dịch, thời-khi.—
Khi nào có bệnh ấy; thứ nhất phải lo
sợ loài ruồi hơn hết— Nó bay đậu chỗ
dơ dáy, rồi bay vào dấp trong đồ ăn,
hoặc caob, rau, chạo-gỏi.... Cùng là
trảm minh vào mấy lỗ canh-chua, canh
ngọt... Người mà ăn nhầm phải vương
mang lấy bệnh độc dữ ấy.

Lại một điều rất tức giận nữa, là lúc
nghỉ ngơi, nó bay đậu trên mìnch, trên
mặt cúng lấy làm khó chịu quá!

Vậy phải lo trừ loại ấy cho bớt:

Nếu muốn trừ, thì chẳng khó chi, cứ
theo cách chỉ dưới đây mà làm thử thì
thấy hiệu lâm.—

Lấy dia bàn tránz, đói ba cái để
đói ba chõ, đói trước xắp xắp, lấy vị
“FORMOL” (là thuốc nước, tiều thuốc
cố báx) nhô vào ít nhô trong mỗi cái
dia—Loại ruồi thấy đó tráng ưa đậu,
miếng nước ấy định vào cảng hồn
một lát, trong 5, 10 phút thì ngã ngửa
dura 6 giờ mà chết!

Vị “Formol” này không mát, mua 1
chai dùng đói, 3 năm chưa hết, mà cách
dùng lại đẽ.— Vậy xin khán quan khâ
lâm thử chơi cho biết có hiệu cùng chẳng?

A. Còn.

Lành giày Quốc-trái năm 1917.

Quan Chánh Tham-Biện Chủ
tỉnh Cần-thơ truyền cho ai này
trong bốn tỉnh hay ràng: kể từ
ngày nay (7 Mars 1919) đến 31 Mai
1919, tại kho bạc địa hạt có phát
giày Quốc-trái thiệt thò năm 1917.

Vậy, người nào có biến lai vé
quốc-trái mà mưu cho nhà nước
vay hối năm 1917, hãy đem đèn tại
kho địa hạt mà đổi lấy cái giày
quốc-trái thiệt thò cho kịp.

Cần-thơ, le 7 Mars 1919.

Quan chánh chủ tịnh,
ký tên: Tholance

Như ai dùng giày Quốc-trái mà
dòng tiền trường cho con cháu
học, thì Ông Độc học trường Võ
văn cùng thâu, cứ mỗi phiếu 100
francs thì kể lá: .....16\$

Bír 25 tháng chạp bai trường
qua mồng 10 tháng giêng Annam
thì khởi học. Kể từ mồng 6, thi
học trò mới được nhập lán lán.

Bà con cò bác ai có dịp di Cần-thơ
ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ
ăn, chỗ ngủ. ~ >

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin
gởi thơ cho Ông Võ-văn-Thom, thi
lập tức có thơ trả lời

Thi tập

Bộ nguyên văn bài thơ chiêu
thương phu của cô Văn-Hương
trong Nhứt-báo An-hà số 107

bèm xuân giật mộng luồng mờ màng;
kiểu nõc giọng ngâm ủa nõ doan?
Thà là kia nguyên duyên Yen-tu;
ôm cảm dày trỗi bức cao sang.
Song trong một giải buồm anh ên.

Thuyền bà ngàn thu kết thê doan.
Bão bùng bà chu nay gặp gỡ.
Nghiệp nhà hồn bê thoả lòng toan.
Liệu-thanh: Nguyễn-quang-Trí

Marchand de paddy.

Võ-văn-học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-
Thom lập, gọi là “Võ-Văn-học
hiệu” đã khai từ hôm 4 Novem-
bre 1918. Nay được 26 trô nam và
nữ vào trường. Bà đám langsa và
thầy giáo annam cản màn con nít
học mau tàn phát vô cùng.

Gia tiên học và ăn, ngủ như vầy:
Học ngoài (không ăn ngủ)... 4\$
Học và ăn buổi trưa, ... 7
Học và ăn ba buổi, ngủ
tại trường 12

HƯỚU
Xe ngựa riêng ai mặt ý màng;
Sắc tài hào hùng đẹp nhơn doan.
Rượu dào thường nguyệt xem vàng ngọc
Buồm yến ngâm phong thiệp hải sang.
Lái phung đưa bơi dành phi dạ,
Bạo loạn thong thả gánh vui doan.
Chỉ tơ dầu dặng nén dời lửa;
Đây đó phi tinh lửa phải toan.

Du từ: Nguyễn-hữu-Dụng

*Hòa vần bài chiêu thương phu
của Mlle Vân-Hương An hà n°107*
Buôn như Lữ-Chánh có ai màng
Gái sắc trai tài mới đẹp doan
Lắng mực thăng, nưng an xả tắc
Nét bướng ngay lờ vũng gian sang.
San Trinh sớm dạo vàng trên ngò
Cửa Không trưa về cẩm lót dảng.
Lộc nước trên vua đã ký để
Phí Nguyễn Thầy, Thiểm mặt linh toan.

Dinh yên.—Giáo tập:
Võ-trinh-Ngọc.

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước 4f 65
Đông-Dương 4 65

Giá lúa

Từ 3\$ 00 cho đến 3\$10 một tạ, tùy theo thứ lúa.

CANTHO

BẤT ĐẲNG ÁN CƯỚP.—Ngày 17 mars

1919, ông quân Trọng dẫn về nạp cho quan Biên-lý Càntor, 6 tên ăn cướp và đồ tang: vàng, bạc, quần áo và một chiếc ghe lường.

Nguyên 6 tên này: 1.) Lê-văn-Đầu dit Trèn, 2.) Nguyễn-văn-Sáng, 3.) Võ-văn-Định, dit Thơ Rèn, 4.) Nguyễn-văn-Đây, 5.) Nguyễn-văn-Khuê, 6.) Trâu-văn-Sưu chung nó là bọn ăn cướp đến đánh nhà Võ-thị-Tịnh & làng Nhơn-ái trong đêm 1er mars 1919.

Đến ngày 8 mars 1919 quan Biên-lý xuốn, lệnh sai ông quân Trọng truy tìm bắt đám ăn cướp này, thiệt quả, di chằng mấy bùa ngoài bắt dặng 6 tên và tang vật súng bắn. Ấy thiệt là công ch่าง nhỏ.

BỊ CHÁY DẦU LÚA.—Ngày 21 mars 1919, có chỗ đèn nâm nhà-thương 1 ռười bị dầu lửa cháy, cái mặt, ngực và 1 cánh tay trái. Người này tên là Nguyễn-văn-Ngọc 39 tuổi có làm hương chức làng ở Phú-thử (Càntor). Trong đêm 18 mars trên nhà châm dầu vỗ đèn (cũng là đèn còn đang cháy) sơ ý ngọn đèn chụp bắt đầu phát cháy, lúc hoảng hốt, trẻ châm dầu bèn xò đai dan ra mà chạy, ruồi đèn ấy ngã nhám mình Nguyễn-văn-Ngọc nên phải bị cháy như vậy.

Dầu lửa thường hay cháy hại mạng người, song hay cho có ý từ đe dặc thường ch่าง đèn đói. Ngặc một đèn dầu lửa thì hay cháy người, còn người thì cũng hay bị đói. ....khá tiếc....!!.

記 善 曾

TĂNG-THIỆN-KÝ

DIT

TĂNG-NHAI

Entrepreneur des travaux de construction
(Càntor-Ville)

Lãnh soát các công việc

— HỘ VÀ MỘC —

CẮT NHÀ—LÀM HÀNG BẢO—BÙI CÔNG BẰNG
BÀ TRỨNG—CIMENT—BONG CỦA LÀ SÁCH—CỦA
LỌNG HỘ—VÂN HOA TÂY.

Quyết làm ăn bền vững, tôi cứ lấy
mục thành tinh làm đầu.

Các việc tôi lãnh, thi tôi hết lòng lo
lắng cho toàn vẹn, cho mau mắng,
những thợ của tôi đều là thợ lửa, rút
tay giỏi khéo không mà thôi. Xin trong
chữ quản lý, ai muốn mướn tôi làm
việc chi thì khả viết thư cho tôi,
hay là dời gót đến nhà tôi: Chùa-thàn
CÀNTOR BƯỜNG SAINTENOT (cắt tát lúa)
NGAN CỦA QUAN TRẠNG-SƯ GALLOIS MONIBRUN
mà thương nghị—Còn về việc tờ giấy
chi chằng hạng, nếu có dấu hiệu tôi
mà không có chữ tôi ký vào, xin chờ
ông khâ lưu ý rằng đó là không phải
của tôi thật, vậy nên tôi chẳng thể
nhinh biết tờ tờ giấy ấy bao giờ

TĂNG-NHAI

Căn-khai

Hậu thạnh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY—CÀNTOR

Hội mua và bán lúa.

Định số vốn là mươi ngàn ta lúa 30000

Hòn mỗi phần 10 50 ta, hoặc muôn

hundred tinh theo số lúa trên đây, vì nǎo
muốn bùn mây pháo tuy ý.

Hội này có điều lệ, giấy tờ chắc chắn.
Tinh mảng mùa lúa chia lời.

Cứ xin qui vi sảng lòng hiệp vốn mà
lô đều ích lợi chung và mở rộng thương
cho ban minh mao nhẹ bướm.

Như muốn hỏi đều chi trong việc hội
xin viết thư cho M. Nguyễn-văn-Tú chủ
hội Thương-mại sẽ hỏi ám lập tức.

Thương xã hội cần khai.

Một việc khá lầm

Có quan Giám đốc Quesnel sảng lòng
muốn báu hai sở ruộng của ngài, ở tại
Tháp mướt (Mỹ tho) sở thứ nhứt được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tòng-dốc Lộc, kinh này xáng mới
vết lại lở lám, bê ngan chừng 40 thước
nên tiện bê chờ lúa ruộng lâm, và như
muốn chờ lúa tháng lều Chợ-lớn đ. nǚ
sông Vaico cũng để lâm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuỷ
lâm, chẳng còn phải tốn công khéo
chi nữa rồi; lại sẵn trong đất ruộng
ba cái lúa, cả rất đại lợi. Có một sở đất
khác kế cận với hai sở ruộng nói trên
đây, cung 300 mẫu, nguyên là lúa tên
Spedel đã bị nhà nước tịch thán lại và
có lẻ trong một ít lúa sẽ vào giá bán.

Hai sở ruộng của quan giám đốc
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
13 ngàn già.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gửi
thơ cho quan Giám đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gửi cho sở Nhựt Minh An-
hà tại Càntor mà thương nghị và đến
xem bản đồ thi biển rõ.

QUÂN TÍN KÝ ĐẠI DƯỢC PHÒNG

CHỦ NHƠN: LÈ TOÀN

60, Rue de Canton, 60.— Cholon

Nguyên gốc hiệu QUÂN-DỨC-TẾ này khai sáng tại tỉnh Quản-Đông (Trung-Huê) đã dư mươi mấy năm rồi, chuyên một nghề chế các thứ thuốc CAO ĐƠN, HOÀN TAN, có danh dâ lâu đời, khắp nơi xa gần đều có dùng thuốc của tiệm tôi, thiệt là thân biếu hơn các nơi khác. Bởi vậy cho nên Bồ -Dược -Phòng chẳng vải tốn hao. BẠC MUÔN sang qua NAM-VIỆT lập thêm một tiệm ngách tại CHOLON đường CANTON số 60, biệt hiệu gọi QUÂN-TÍN-KÝ có trữ bấy các thứ thuốc rất nên thân biếu, cùng trong LỤC-CHÂU chư QUÂN-TÚ cũng thường có dùng lấy làm hay và cùng, từng có gửi thơ khen ngợi dâng vào các BAO-CHƯƠNG rõ ràng các thứ thuốc của tiệm tôi rất tốt rất hay hơn các nơi khác thập bội.

Nay BỒN-DƯỢC-PHÒNG chẳng dám tiết-BẠC NGÂN mà in 50000 cuốn CATALOGUE để dành cho thàn chủ, nếu chư QUI-KHACH muốn cần dùng, hãy viết thư cho tiệm tôi rõ, sáng lòng gởi cho không, như chư QUI-VỊ gấp lúe muỗn cần dùng thuốc nào hoặc nói chứng bệnh của mình, tại tiệm tôi cũng vui lòng tùy ý mà gửi cách CONTRE REMBOURSEMENT (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lách thuốc) Như chư QUI-KHACH ở tại SAIGON thì hãy đến nhà M. THÀI-KÝ-SƠN số 23 đường PELLERIN hỏi thăm mà mua thi tiện hơn.

QUÂN-TÍN-KÝ KÌNH CAO

MINH TÀ LUÔNG-Y

Hà-Tiên, le 17 Janvier 1919.

Monsieur. QUÂN-TÍN-KÝ

60, RUE DE CANTON, — 60 CHOLON

Lời cung ông Chủ-tiệm thuốc QUÂN-TÍN-KÝ dâng rõ: Hôm trong tháng Novembre 1918, tôi có cây a-chi em bạn tôi mua thuốc "THIÊN KIỀM-BAO KHÔN ĐỨN" và "VẬN ỦNG DỨC TẾ BỐN" của tiệm ông, nội-gia quyền tôi dùng thuốc của ông lấy làm hay và cùng, vì dùng tới liền thấy hiệu nghiệm, tôi dám doan chêng có tiệm thuốc nào có thuốc thân biếu như tiệm ông vậy, nội-gia-quyền tôi nhờ thuốc thân biếu ông, nay nội-nhà tôi đều mạnh giỏi và rất dâng khen tiệm ông khéo tiệm thuốc hay mà cứu bệnh như thần, nội-gia-quyền tôi mang ơn ông nhiều lắm, nên tôi xin thay mặt mà TỎ LỐNG CẨM TÀ với ông, xin ông nhậm lấy.

KINH TÀ

NGUYỄN-XUÂN-HIỀN
TRI-HUYỆN X HÀ-TIỀN

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bồn Dược Phòng kính cho chư Quý-khách ở xa, gần hay rằng: Nhè-nước cho phép Bồn Hiệu ngâm Rượu Thuốc; tại Tiệm và dâng thông hành Lục-tinh; nên bồn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý-vị xem, dâng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Nhữ 12 Rượu thuốc của Bồn Hiệu ngâm, kè ra sau này: Vâ có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lán, hiệu là: TRUNG-HUÊ CHÍ KHÁI THỦY, bắt kỵ to lâu mau, hắc uống vò nỗi trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi VE 0\$30, mỗi lô 12 VE 3\$90; Nhờ chư Quý Ông muốn mua gửi thơ cho Bồn hiệu thì bồn hiệu sẵng lòng gửi thuốc lại lập tức.

TRANG CÀN PHÒNG THẤP TUỔI

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc dâ có thí nghiệm rõ, đều chứng chác rằng: rượu thuốc này, phép tắm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhút trong gan cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nê-thần-hiệu.

Nó trị bị th nhút dầu phong, tay chưa phù thùng, da thịt sưng nhút, đau lưng mỏi gối, tê tay tê chân, đau nhút trong gan cốt, các chứng thống đê di động chẳng an, đau nứa thân minh, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiêm cả thảy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe khoắn bao lúc trước trăm phần Người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh họan.

CƯỜNG CHƯỜNG BỘ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rát ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có giá thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chác rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ bay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhút dầu chống mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cử, đau lưng mỏi gối, khí huyết bao kém, từ chi mỏi mệt, dòn bà dương kinh không dung, bạch đái xích-dái dòn bà sanh đê yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận dòn ông dòn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng dâng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần, những người không con nồng thường chẳng sê có con, lại còn bay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-lứ.

Nếu uống rượu thuốc này thì dồn bình chỉ nó trừ cung nồi.

BÀ BỐ-VỆ SÁNH TƯỜU

Còn nếu ai đau, phải cho bớt cách vệ sánh thì trong mình khỏi mang tật, bình thường, sau một số sảng của con người ta hơi như hơi khí huyết sung túc, thớ mao nhĩ, người ta sẽ toàn toàn hối, chẳng biết thêm ăn, từ chí rủ liệt, lở tai mèo, chóng, con mắt mờ mèo, ấy là hơi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư hỏng, được phong sảng ba lần cứu ý, tiêm Phuơng kia thế nọ hết sức mới chép ra một thứ rượu thuốc Vệ-Sánh này, hè dù hư thì bù âm, dương hư thì bù dương, chẳng luận trẻ già, dồn ống dồn ba, người nào khí hư huyết bạc, thật tuy kém bao, hè uống rượu thuốc này thì dặng trắng tinh sanh huyết, chẳng mực là dặng khi huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Tổng rượu thuốc này dặng thường thì dặng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sinh con, thiệt là một tour Vệ sánh em tách được đó.

Phải nồng cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là đương nǎo.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Ho-cốt và Mộc-qua, bốn được phong chẳng nài công khéo chế luyện kỹ cang, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hè uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Dau trong xương, từ cai rủ liệt, di bức không vững, da vàng, chưa thủng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thư tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thi hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đê nhất.

Bất kỳ dồn ống dồn ba, hè uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội giá, khởi lo bịu hoạn về sau mà lại dặng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÈ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BÌM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huot lược tho căn, ấy là một thứ thuốc bị truyền linh nghiệm đê nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũn đều trừ dặng, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chua, đau trong xương, hay đure gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng minh, hay là tay chung bái hoái. Các chứng ấy hè uống vào thì thấy hiệu nghiệm hên.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bốn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẩn, hiệu Trung-Huê Dược-Phòng, tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quí khách ai muốn dùng thứ này xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân đê hiệu Trung-Huê Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gửi thơ để chờ ở cho ký lường thì bốn Dược-Phòng sẽ gửi thuốc đi tức thì, xin quí khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUÊ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

NHÀ IN NGÁNH

TẠI BAC-LIEU

Kinh tó cùng Chư quí vị

Ấn quán An-Hà dựng nên tại tỉnh thành Cần-thơ, xắn bắn đà gầu hai sáu. Thậm cảm ơn dày chủ Lục-châu quản-tú, sảng lòn cỗ-cập, ngay nay mới thấy cuộc thanh hành đặc-lộ như vậy. Bốn-Quán chẳng ngót lo lường, hăng thinh tối thể chỉ cho Chư quí vị dặng vui lòng tinh cậy, cùng nhau mua bán lâu dài. Hết vây mà chờ, còn một nỗi lo cho chư vị ở xa tinh thành các nơi, nhứt là nhân đường vân-lai trắc-trở, mỗi khi muối, mua chác vật chí lối bồn-quán, phải nhọc lòng, cực trí mà đợi chờ, nhiều khi ý không dặng toại mẩy là vì: in, thì không tận mặt mà dẫu dò, còn mua, thì không chàng chưởng mà lựa chọn. Ấy vậy bốn quán ngõi dặng phuơng, ấy, ặc là trường toàn kỳ mỷ: Là thịnh thoảng dây, mỗi chốn tĩnh thành, sê có một tiệm-ngánchez. Còn hiện bảy giờ đây, trước hết thì Bốn Quán đã dọn tại Bạc-liêu một tiệm rồi, công cuộc sắp đặt vừa an bài: Hiệu là: *Succursale de l'Imprimerie de l'Ouest Bac-Lieu*, ở đường phía sau nhà chờ; cậu có thấy LÊ-HUÙ-NÈN, Quản lý nhà hàng ngánchez Hậu-Giang Dương Hành, Quản-thủ. Xin thỉnh Chư Quí Vị nhơn khi nào rảnh với chua bước đến đó xem chơi. Tiệm bán đủ đồ văn phòng từ bút, truyện, sách của học trò và lanh in các món theo kim thời: như danh thiệp, thiệp hòm, thiệp tang, cùng đồ nhô nichich thì sảng có Ăn-công ở đó thi hành trong giây phút.

Cùng có đồng sách, cũng in đồ lớn như bộ, sổ, thơ, truyện, khắc con dấu đủ kiểu, công việc làm mao và khéo mà giá tìn vừa phải thì thôi.

Trong một tháng trở lại đây, tại Sóc-

trăng cũng sẽ có dưng một tiệm như vậy nà.

Cái xí Léc-ví nám tình mà giúp bao đồng bằng cho nén việc, an-đì tac-ghi ngài thuở.

An-Hà an-quá,
Khu-cáo

BÁN THUẬN MÀI

Gia mua trả một phần chịu, một phần mặc

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thạnh-Phú, nguyên là làng Thạnh-hòa trung-thị (Loa-xuyên)

TỈNH RẠCH-GIA	11e feuille		12e feuille	
	2.874	40	515 h.	40. a. 30
Đất của T. H. DEJEAN				Đất của Ông DE LA BATIE
8.630.00				Nay về của Ông Võ-v.-Thom
	1.859.00			
		C. S.		Tỉnh Cần-thơ Kinh Thott-Nott

Đất của Nguyễn-Quan-Difu

Đất 27

Ai có cần hỏi thăm đều chỉ thi gởi thơ cho ông Võ-văn-Thom, Colou à Cần-thơ mà thương nghị.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH-SANG

ở đường BOULEVARD BONNARD, số 106
Ngan Gare xe lửa Saigon-Gòvap chợ-Mới
Saigon

Bán rượu tây, và cho mướn phòng ngủ, sách sè và rộng rãi mát mẻ lắm, qui ống, qui khách có đi Saigon xin dời gót lại tiệm tôi mà ở, lấy làm thông thả lắm.

LUYỆN-HUÈ-KỲ.

PHARMACIE SI-IANG-IIAI

Chù Nhơn: TRIỆU CƯƠNG

188, Rue des Marins, 188.— CHOLON

Ion: Ở trong răng, tinh răng và thay con mắt bằng chai theo kiểu
của Langsa, CÔ BANG CẤP TỐT NGHIỆP CỦA QUAN LUÔNG-Y LANGSA BANG
THIẾU TƯỜNG, và có ban nhiêu thứ thuốc rất thần hiệu. Chư quý-vị có cần dùng thuốc
của tiệm tôi thì hãy viết thư cho tiệm tôi rõ, sẵn lòng gửi CONTRE REMBOURSEMENT
tiền gửi về thàn chū phải chịu. TẠI SAIGON NHÀ SỐ 23, ĐƯỜNG PELLERIN CÓ
BẢN GIỮM THUỐC CỦA TIỆM TÔI.

Ngù Lâm Bạch Trược Dược Hoàn
(3) (THUỐC ĐAU LẬU BẤT THẦN HIỆU)

Thẩm tướong những bệnh sảng độc lây
nhau là do hơi việc phòng sự quá độ;
sức không đủ mà gần gợn cuộc phong
tinh, nhiễm thấp khí nhiệt độc mà sanh
bệnh đau lận, dài gác, nước dài due,
hoặc đờ, hoặc vàng, nóng nảy, ấy là
những chứng đau lận chắc chắn. Bón-
dường xét kỹ chế ra thử, thuốc này chọn
công thuốc tốt, tinh hòa bình, không
nhiệt, không hăng, bất luận người yếu
kẻ mạnh chỉ có bệnh đau lận, dùng đến
liên thấy thảo hiệu, bởi bồ người kinh,
tiêu táng giống dộ. Con trai đau bệnh
này trong lò dài ohurt. Dùng đến thuốc
này hay lâm. Dòn bà có huyết bạch
cứng trị được eã, uống vào khỏi sanh
ghè, sanh chốc, khỏi mang bệnh hué liều,
lại tuyệt mạc độc khỏi uống thuốc tri
cang. Bệnh nhẹ dùng chứng một hai lần
thầy manh. Còn bịnh nặng thì bốn năm
lần liên đure, không đau đài lại nữa.
Những khách ham vui ai dám chắc khỏi
đau lận, nếu rủi ro vướng nhầm các
chứng nói trên đây mau dùng thuốc này
trong một ve mzych tere thi. Thiết là một
phương thuốc sảng độc lạy như trên đời.

Cách dùng có chí rõ trong toa.

Mỗi ve giá là 0\$10.— 12 ve giá là 4\$00

HÓA DÂM NINH PHẾ CHÌ KHÁI TÂN

(THUỐC GIẢ VÀ ĐỒ PHẾ TÂN DÂM)

Và bịnh ho là bịnh hay biến ra nhiều chứng nguy hiểm không kể xiết. Nếu
thuốc không hay thì khó trị. Tiệm tôi có chế phương thuốc này để trị bịnh siễn,
bịnh ho chẳng luận lâu mao, hoặc phong hàn tà khí sanh ra ho, dùng đến liên thấy
công hiệu. Thuốc chế không mát, không nóng, dòn bà có thai, người lớn con nít
chi đều dùng được cả. Thật là một phương thuốc trị bịnh ho hạng nhứt trên đời.

Mỗi một gói giá (0\$10)

Bán tại: Quận-Tín-Ký đại dược phòng
60, Rue de Canton.— Chợ-lớn

BÍ CHÈ GIÁI ĐỘC DÂN HUƠN

(1) (THUỐC BỎ NHA PHIÊN RẤT HAY)

Có nhiều quý-vị ghiên nha phién, có
trí muốn kiểm thuoc thiệt bay mà uống
đang bồ phứt di cho rồi. Bởi vậy bón
hiệu chẳng dám tiếc công mà già tam chế
phương thuoc «Bí Chè Giải Độc Dân Huơn»
này, tinh chất hòa huơn, không nóng
không lạnh, bỏ bồi khí huyết, mạnh khoẻ
tinh thần, ăn được nǎu được, thiệt là
thần kiệu như thần. Uống thuốc này thì
hết gienien liền mà lại ăn ngon, ngủ yên
giac, không đi tinh, không hạ lợi, tối
buổi không nhớ chừng, không đau mành
đau mày chí hết. Thuoc này đã thí
nghiệm nhiều người tại làng Hồ-Binh
(Baclieu) circa được nhiều người ghiên
rõi. Thiết là một phương thuốc bỏ nha
phién này hay hơn các nơi khác mà giá
lại rẻ hơn.

Cách dùng: Như mỗi lần hút một chì
tử mỗi cữ uống bốn huơn, uống như
vày đặng ba ngày rồi sau giảm lần lần
xuống. Trong 10 ngày thì bỏ dứt bịnh
nha phién chẳng sai.

Như ai có bịnh túc lỏi đau họng, là
rót, uống một huơn thi hết.

Thiết giá:

Mỗi ve lớn 1\$20.— Mỗi ve nhỏ 0\$60

MỸ KÝ

TIỆM HỘA CHƠN DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTEL, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đang bay, tại
tiệm tôi có làm má đá bằng đá cảm hạch,
đá xanh Ton-kin có dù các thứ kiệu.

Có khắc con-dấu bằng đồng, mủ thun
bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa diệu
thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân..

Một bia chạm bản đá cảm thạch.

Có *thợ họa chon dung nhâm hinh*
người mà vẽ bằng dấu sơn vô bối, nước
nuốc mực Tàu, viết chì than, họa biến
liên và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous
genres.

TRƯỜNG-NGỌC-GIÚ cản khái

Rượu, Rhum

HIỆU

“STELLA”

Hàng “UNION FONCIÈRE FRANCO-
ANNAMITE” mới lập tại Cần-thơ, dùng
tinh ròng nước mia trồng trong hạt mà
đặt ra rượu này.

Nước trong chẳng kém các thứ Rhum
thiên hạ dụng xưa nay, còn bê ngon,
ngot, nên thuốc thì bằng thật chẳng
thứ nào bằng. Mùi thơm càng diệu-dáng
vì là nhờ hơi mia; khi vị của rượu ấy
nói chẳng cùng, có nem rồi mới rõ.

Xin chư quý khách hãy mua mà dùng,
thứ đặng mừng cho bồn-quốc ngày nay
đặng một nhà kỵ-nghệ, khéo lấy đồ
thô-sáng mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de
l'Ouest Cần-thơ, và nhà G. O. ngách tai
Socetrang, và Baclieu đều có trữ. Giá
thiết rẻ lắm.

vé 1 litre ..... 1\$50

1 góe ba litre 0.50

Chư quý-vị muốn mua xin gởi mua nơi
các tiệm kẽ tên trên đó bay là gởi cho
Monsieur Albert Viviès Trạng-sir tại
Cần-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre Civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LY NGOAI NGHẠCH

LONGXUYEN — CHAUDOC — SADEC

lành đại diện thò.

Phản giải hạng,

Tương phản thô sàng,

Công chuyện làm kỳ

cang và lin giá nhẹ

Biển chủ có cần dùng

xin viết thư thương ngài.

Cáo Thi

Có người muốn bán một cái máy đèn
đầu xanh (*un appareil d'éclairage à gaz
d'essence*); bình dầu dè trên cao, có ống
chạy xuống rái ra, tra được mười lăm
ngọn đèn. Bèn này sáng lầm, có dù đồ
phụ tùng sẽ bán luôc theo cuôc. Người
ta bán là vì mới đem đèn điện khi vò
nhà, nên đèn dầu xanh (*essence*) dư dùng.

Bán thiết rẻ, xin viết thư cho Bón-
quán AN-HÀ-NHỰT-BÁO mà thương tính.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đặng rõ, tại nhà
Io Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chữ
quốc-âm dè giúp cho Hương-chức có
quyền thi hành như trường-lò.

Sách này có 156 trương và có dù kiều
yết-thi, lời truyền rao, của ông ĐƯƠNG-
VĂN-MÈN mới dọn.

Giá mỗi cuôn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.45

Xin viết thư đến nhà Io Hậu-Giang,
Cần-thơ, mà mua.

Kinh cáo.

PHARMACIE SIIANGI-IAI

Chủ Nhơn: TRIỀU CƯƠNG
188, Rue des Marins, 188.— CHOLON

Bon lèu trông rắng, tị hảng vắng và thay cơn mát bằng chai theo kiểu thire Langsa, có BANG CẤP TỐT NGHIỆP CỦA QUAN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, và có ban nhiêu thư thuốc rất thầu hiệu. Chur qui-vi có cần dùng thuốc của tiệm tôi thì hãy viết thư cho tiệm tôi rõ, sẵn lòng gửi CONTRE REMBOURSEMENT tiền gửi về thân chū phải chịu. TẠI SAIGON NHÀ SỐ 23, ĐƯỜNG PELLERIN CÓ BẢN GIÙM THUỐC CỦA TIỆM TÔI.

Ngù Lâm Bạch Trước Dược Hoàn
(3) (THUỐC ĐẶC LẬU RẤT THẦN HIỆU)

Thâm tướng những bệnh sang độc lây nhau là do với việc phòng sự quá độ; sirs không đủ mà vẫn gượng cuộc phòng tinh, nhiễm thấp khí nhiệt độc mà sanh bệnh đau lâu, dài gác, nước dài due, hoặc đờ, hoặc vàng, nóng nẩy, ấy là những chứng đau lâu chắc chắn. Bón-dường xét kỹ chế ra thư thuốc này chọn ròng thuốc tốt, tinh hòa bình, không nhiệt, không hăng, bất luận người yếu kẽ mảnh chi có bệnh đau lâu, dùng đến liền thấy thảo hiệu, bởi bồ người kui, tiêu táng giống dộ. Con trai đau bệnh này trong lò dài nhứt. Dùng đến thuốc này hay lâm. Bòn bà có huyết bạch cũng trị đrge cũ, uống vào khỏi sah ghè, sanh chốc, khỏi mang bệnh hoé lèo, lại tuyệt nọc độc khỏi uống thuốc trr cang. Bệnh nhẹ dùng chứng một hai lần thấy mạnh. Còn bina nặng thì bôa năm lần liên dứa, không đau đì đau lại nữa. Những khách ham voi ai dám chắc khỏi đau lâu, nếu rồi ro yuong nhâm các chứng nói trên đây mà dùng thuốc này trong một ve mảnh tức thi. Thiết là một phuơng thuốc sang độc hực nhứt trên đời.

Cách dùng có chí rõ trong toa.

Mỗi ve giá là 0\$10.— 12 ve giá là 4\$00

HÓA DÂM NINH PHẾ CHÌ KHÁI TÂN

(THUỐC HỒ VÀ BỒ PHẾ TÁN DÂM)

Và binh ho là binh hay biến ra nhiều chứng nguy hiểm không kể xiết. Nếu thuốc không bay thi khó trị. Tiệm tôi có chế phuơng thuốc này để trị binh siển, binh ho chẳng luận lâu mau, hoặc phong hàn tà khi sanh ra ho, dùng đến liền thấy công hiệu. Thuốc chế không mát, không nóng, đòn bà có thai, người lớn con nít chỉ đều dùng đrge cũ. Thật là một phuơng thuốc trị binh ho hạng nhứt trên đời.

Mỗi một gói giá 0\$10

Bán tại: Quản-Tin-Ký đại dược phòng
60, Rue de Canton.— Chợ-lớn

BÍ CHÈ GIÁI ĐỘC DÂN HUƠN
(4) (THUỐC BỒ NHA PHIÊN RẤT HAY)

Có nhiều qui-vi ghiền nha phién, có trí muốn kiểm thuốc thiệt hay mà uống dặng bò phirt di-cho rồi. Bởi vậy bồn hiệu chẳng dám tiếc công mà già làm chế phuơng thuốc «Bí Chè Giải Độc Dân Huơn» này, tinh chất hòa huơn, không nóng không lạnh, bồ bối khí huyết, mạnh khỏe tinh thần,_aa được nǚ được, thiệt là thân hiệu như thần. Uống thuốc này thì hết ghiền liều mà lại ăn ngon, ngủ yên giấc, không di tinh, không ha lợi, tối buối không nhớ chrrng, không đau mỉnh đau mày chi hết. Thuốc này đã thí nghiệm nhiều người tại làng Hoà-Binx (Bachien) xưa được nhiều người ghiền rồi. Thiết là một phuơng thuốc bồ nha phién này hay hơn các nơi khác mà giá lại rẻ hơn.

Cách dùng: Như mỗi lần hút một chī thi mỗi cữ uống hồn huơn, uống như vậy dặng ba ngày rồi sau giảm lán lán xuống. Trong 15 ngày thi bỏ dứt bệnh nha phién chrrng sai.

Như ai có bệnh tức lối đau hòng, iả rót, uống một huồn thi hết.

Thiết giá :

Mỗi ve lớn 1\$20.— Mỗi ve nhỏ 0\$60

MỸ KÝ

TIỆM HỌA CHƠN DUNG VÀ KHAC CON DẦU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng bay, tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cảm hạch, đá xanh Ton-kin có dù các thứ kiều.

Có khác con dấu bằng đồng, mủ thuun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa diêu thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân...

Một bia chạm bản đá cảm thạch.

Có *thợ họa chơn dung nhầm hình người* mà vẽ bằng dầu sơn vò bồ, trước ihuốc mực Tàu, viết chữ than, họa biểu liên và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tons genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIÚ CẨM KHÁI

Rượu, Rhum

HIEU

“STELLA”

Hàng “UNION FONCIÈRE FRANCO-ANNAMITE” mới lập tại Cần-thơ, dùng tinh ròng nước mia trồng trong hạt mà đặt ra rượu này.

Nước trong chẳng kém các thứ Rhum thiên hạ dụng xưa nay, còn bê ngon, ngọt, nên thuốc thi bằng thật chẳng thử nào hàng. Mùi thơm càng diệu-dáng vì là nhờ hơi mia; khi vị của rượu ấy nói chẳng cùng, có nêm rồi mới rõ.

Xin chur qui khách hãy mua mà dùng, thứ dặng mừng cho bồn-quốc ngày nay dặng một nhà ky-nghệ, khéo lấy đồ thô-sáng mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de l'Ouest Cantho, và nhà G. O. ngách tại Sóc-trăng, và Bác-liêu đều có trữ, Giá thiết rẻ lâm.

ve 1 litre ..... 1\$50

1 góc ba litre 0.50

Chur qui vi muon mua xin gởi mua nơi các tiệm kẽ tên trên đó hay là gởi cho Monsieur Albert Viviès Trạng-sư tại Cantho.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre Civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LY NGOAI NGHACH

LONGXUYEN — CHAUDOC — SADEC

lành đạt điện thồ.

Phân giải hạng,

Tương phản thô sàng,

Công chuyên làm kỹ

cang và lin giá nhẹ

Điển chủ có cần dùng

xin viết thơ thương nghị.

Cáo Thị

Có người muốn bán một cái máy đèn dầu xăn (*un appareil d'éclairage à gaz d'essence*): binh dầu dè trên cao, có ống chạy xuống rải ra, tra được mười lăm ngọn đèn. Đèn này sáng lầm, có dù đỡ phu tùng sẽ bán luôa theo cuộc. Người ta bán là vì mới đem đèn điện khi vò nhà, nên đèn dầu xăn (*essence*) dư dùng.

Bán thiết rẻ, xin viết thơ cho Bồn-quán An-Ha-Nhut-Bao mà thương tình.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ, tại nàu Io Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chử quốc-âm dè giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trương và có dù kiều yết thi, lời truyền rao, của ông ĐƯƠNG-VĂN-MÈN mới dọn.

Giá mỗi cuốn là ..... 3\$.00

Tiền gửi 0.45

Xin viết thơ đến nhà Io Hậu-Giang, Cần-thơ, mà mua.

Kính cáo.

HOTEL DES ALLIES

CANTHO

Chambres meublées

Produits Pharmaceutiques,
vins de 1re marque
Liqueurs, diverse nouveautés
et consommation.

KHÁNH-VĂN-LÃU KHÁCH-SOẠN

Chủ sếp

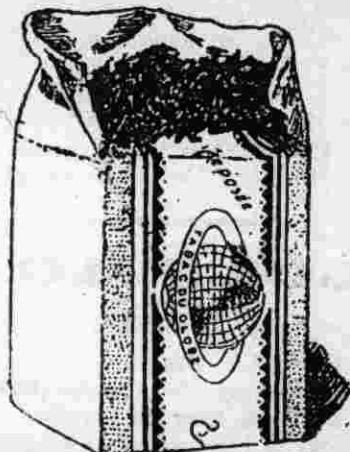
NGUYỄN-VĂN-TÚ DIT LÈ-AN

Ngay cầu tàu tây
đường Saintenoy—Cantho.

PHÒNG NGỦ

Sạch sẽ — có đèn khí,
bán thuốc tây uống,
bán lè rượu tây, nón, dày tây
và vật thực dù thứ
Chỗ dâng tin cậy.

Thuốc gói hiệu Globe (TRAI ĐẤT)

Máy tay thường dùng thuốc đều chín
thuốc Gà-llop lài dượm, khói thơm, hút
không khô cát.

Một nhà hàng DENIS-FRÈRES có trứ

Le et approuvé par le Ministère de l'Intérieur

Cantho, le 29 Cantho 1890. Le l'Ouest

L'Administrateur

TIỆM

Trương-văn-Hanh

sadec

Có bán xe máy mới và dù đồ phụ
tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướt
dùi khí đá (carbure) theo cuộc quan,
hòn, tan, tê, kỳ yên, Tân già, hạ tho,
khăn den bằng nhiều tay và khăn bùn
tốt thượng hạng, bán mờ và bán lè vò
ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàn-đé
dùi cờ đóng theo kiểu kinh thời. Quí ông
ở xa muôn mua đồ phụ tùng xe máy,
thi gờ, tờ cho tôi. Tôi sảng lòng ký
lương mà gởi contre-Remboursement
nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lành dù
và tôi cho giá đồ phụ tùng in sảng bằng
chữ quốc-ngữ (Prix courant).

Trương-văn-Hanh,

Cần-thơ.

Phò cáo Đồng bang

Kết từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cần-thơ, tạo sảng đến đây,
Lục-châu quán-tứ, ơn dày
Mân-cân mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-nhân dạng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thấy thợ tin rồng,
Lành in chi thay đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
[thiệp-tao.

Toa, sô, bộ, làm càng kỳ lưỡng,
Chắc lại bên chảng nhượng của người
Nói chí sách đóng thì thôi!

Lưng da, lưng bồ, đê đới ít hư.

Sách in sảng, tinh tú, Kim Túy,
Tư-diện cùng Sở kỷ Đại nam.

Tuấn tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành án, thiệt làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng dày dù hạng.
Thiếu chi dầu giấy láng, mực ngồi;

Chuốc trao, vào Phải nhứng lời.
Sang chơi 4 chuyến xin mời các ông

Tuy vật liệu, nay không dẽ dù,
Bốn quán nào dám phu ý ai,

Khó nhọc thử mấy chặng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quí-ngài là hơn.

An-Hà An Quán B'd Saintenoy Cần-thơ.
Bốn kinh.

Le Gérant: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA